

Milutin Barač Otac modernog pčelarstva

Za vrijeme svog djelovanja u velikom industrijskom pogonu, Barač se bavio raznim znanstvenim, biološkim i kulturnim iznajaima. Izuzetno zanimanje za pčelarstvo razvilo se pak prilikom otkrića roja pčela u okolici rafinerije. Ubrzo se razvila ideja o konstruiranju valjanog pčelinjaka. Kako je bio prepun znanstvenog i stručnog znanja, osmislio je košnicu tzv. Baračevku: američku košnicu je u potpunosti prilagodio

našem podneblju i uvjetima u kojima pčele mogu zdravo živjeti. Model košnice potpuno je promijenio i unaprijedio razvoj pčelarstva na ovom području. Ubrzo su za Baračevku čuli mnogi drugi pčelari koji su Barača vrlo rado posjećivali.

Bilo slučajni prolaznik ili putnik namjernik, Milutin Barač svakog je pčelara dočekivao kao dobrog starog prijatelja. 1901. godine, uz potpuni opis rada sa košnicom i što je sve odlikuje pogodnom, Barač izdaje Upute za ljekarnike, knjižicu sažetih uputa i pravila za pčelare.

Ova modificirana košnica, opće prihvaćena od naroda, isticala se po mnogo čemu: bila je pogodna za sve vrste pčela i za seljenje, davala je mnogo meda, imala je dovoljnu cirkulaciju zraka što je povoljno djelovalo na rasplod odnosno, sam život pčela itd. Ovaj nesebičan čovjek pun entuzijazma, rado je dijelio svoje bogato pčelarsko iskustvo sa ostalima. Čak je u zapisima poznato da je darovao veći broj košnica kako bi se nastavila tradicija i ljubav prema pčelarenju.

UDRUŽENJE PČELARA
MILUTIN BARAČ
RUSKA

Pčelica moja prijateljica

Matica i radilice

Pčele su socijalni kukci, žive u obitelji. U pčelinjoj obitelji može živjeti do 60000 pčela radilica, nekoliko tisuća trutova i samo jedna matica.

Život pčela je organiziran tako da svaki član te velike obitelji točno zna što je njegova dužnost. Dužnost matice je da leže jajašca, trutova da oplode maticu. Pčele radilice čiste košnicu, izgrađuju saće, hrane leglo, njeguju i hrane maticu, proizvode med. Pčele sakupljačice skupljaju nektar, mednu rosu, cvjetni prah, vodu i smolu.

Pčele radilice postaju pčele čuvarice neposredno prije preuzimanja uloge pčela sakupljačica peludi. Dužnost pčela čuvarica sama po sebi je poznata. Njihova uloga je da čuvaju svoj dom.

Što ako se previše približimo pčelinjaku s one strane sa koje pčele izlijeću iz košnica?

Za vrlo kratko vrijeme bit ćemo izbojeni. To će nam učiniti čuvarice koje čuvaju svoj dom, svoju obitelj i svoju hranu. Zato jer smo im se previše približili pčele

Čuvarica

Žalac

se osjećaju ugrožene te naša dobra i korisna pčela kreće u napad na neprijatelja. Pri ubodu se oslobađaju mirisi (feromoni) koje osjete i ostale pčele. One to shvaćaju kao uzbunu i dolaze u pomoć čuvaricama te nas može ubosti na desetak pčela jer na taj način brane svoj dom.

Jeste li se ikada upitali zašto vas je pčela ubola?

Je li vas je ikada ubola pčela koja je letjela sa cvijeta na cvijet?

Ne, ta pčela ne bode. Ali ako je dodirujemo, stisnemo ili joj nekako drugačije ugrozimo život ona će se braniti i to tako da nas ubode. Isto kao što nas ubode osa ako je diramo, ujede zmija ili pas ako ih dražimo. Pčela sakupljačica peluda nas neće ubosti ako je samo gledamo izbliza. Njezina glavna uloga je: letenje sa cvijeta na cvijet, oprašivanje cvijetova i sakupljanje slatke tekućine (nektar) iz koje pčele domaćice rade med.

Je li istina da pčela umre nakon što nas ubode?

Opće je poznato da pčela radilica ubode čovjeka samo jednom, a zatim umre. Ako pčela ubode nekog ili nešto drugo nije nužno da će umrijeti. Na žalcu s kojim

bode pčela su kukice (kao udice) koje su usmjerene tako da se žalac lako zabode u kožu žrtve.

Pri izvlačenju iz kože kukice zapnu tako da pčela ne može izvući žalac već on ostane u tkivu sa dijelom zadka. Malo nakon uboda pčela umre. Ako pak pčela zabode žalac u tvrdju površinu, kao što je hitinski vanjski omotač kukca, jednostavno će ga izvući iz žrtve a pri tom neće umrijeti. S obzirom na sve rečeno ista pčela nas može ubosti samo jednom.

Ubod pčele

Pčela skuplja pelud

Jeste li znali?

Trut nema žalac, zato nas ne može ubosti.

Pčele razdražuje miris parfema, laka za kosu, krema za lice, ruke, kožu. Isto tako ih razdražuje crna odjeća i šarena odjeća, miris znoja i ugljičnog dioksida (kojeg mi ispštamo) i alkohola.

Matica ima glatki žalac i može ubosti nekoliko puta, ali za to nema prilike, jer košnicu napušta samo u vrijeme parenja ili rojenja. Matica žalac ne upotrebljava u svrhu obrane košnice

već samo za borbu s drugim maticama kada ih se u košnici pojavi više.

Ako nam se približila pčela, nikad ne mašimo, skačimo ili trčimo jer je iznenadni i brzi pokreti razdražuju. Ostanimo potpuno mirni!!!

Pčelinji otrov je isto tako i koristan. Pomaže pri reumatizmu, snižava krvni tlak i snižuje masnoće u krvi. Pripravci koji u sebi sadrže pčelinji otrov se mogu kupiti u obliku injekcija ili kreme.

Lokalne reakcije

Većina ljudi zbog uboda kukaca iz reda opnokrilaca (pčele, ose i stršljeni) nema nikakvih poteškoća osim boli. Radi neposrednog djelovanja otrova na mjestu uboda se pojavi svrbeća crvena otekлина promjera nekoliko centimetara, što za nekoliko sati nestane. Rijetko se pojavi opsežnija otekлина. **Zdrav odrastao čovjek može podnijeti i do sto uboda bez opasnosti po život, a djeca značajno manje.** Ako dobijete ubod u uslo ili u vrat, lokalna otekлина može zatvoriti dišne putove i otežati disanje, a to može prouzročiti gušenje.

Alergijske reakcije

U nekim primjerima pčelinji otrov za čovjeka izuzetno je opasan. U najgorim slučajevima ubod samo jedne pčele može izazvati smrt. U pravilu, alergijske reakcije pojave se malo nakon uboda ili u roku od jednog sata.

Znakovi alergijske reakcije

Većina alerijskih reakcija je blaga i traje od nekoliko sati do nekoliko dana, zatim spontano nestanu. Najčešće se pojavljuje koprivnjača ili crvene točke po tijelu. Drugih poteškoća bolesnik nema. Simptomi teške alergijske reakcije brzo se izmjenjuju: svrbljenje kože, crvenilo, koprivnjača, oticanje potkožja, oticanje usnica ili jezika, "knedla u grlu", hripavost, nemir, strah, povraćanje, proljev, grčevi, ubrzano disanje, kašalj, pištanje u prsnoj košu, gušenje, oslabljen puls i vrtoglavica do gubitka svijesti. To je anafilaktički šok. **Anafilaktička reakcija se pojavljuje iznenada i izrazito je dinamičan (brz) proces koji u kratkom vremenu prelazi na sve organske sisteme i uzrokuje smrt bolesnika.**

Postupak pri alergiji na pčelinji ubod

Kada ne smijemo čekati na alergijsku reakciju? Ako vidimo da je reakcija burna, da brzo napreduje, da se već u nekoliko minuta pojavljuje svrbljenje kože – isprva na vlasištu, članovima i tabanima – nemir,

kihanje i koprivnjača zatim slijedi oticanje, osjećaj straha, hripavost, knedla u grlu, vrtoglavica, povraćanje, proljev, kašalj, gušenje, grčevi, gubljenje svijesti, znači da je nastala teška sistemska alergijska reakcija. Anafilaktička reakcija, uobičajeno ugoržava život. U tom slučaju je presudno pravovremeno, brzo i pravilno zbrinjavanje bolesnika.

Adrenalin je jedini lijek koji će zaustaviti razvoj anafilaktičke reakcije, samo ako je dan u pravilnom omjeru i u pravom trenutku. Postoji adrenalinski autoinjektor (EpiPen, Anapen). Sa takvim lijekom mora bolesnik dobiti i točno uputstvo o tome kada i kako upotrijebiti samoinjektor.

Prva pomoć pri ubodu

Odsatranite žalac, ako je ostao u koži. Pri tom pazite da ne stisnete mjehurić s otrovom jer je u njemu još otrova. Ako se pojavi otekлина pomažemo si sa hladnim oblozima, antihistaminicima i kortikosteroidima. Ako se stanje pogoršava moramo potražiti liječničku pomoć.

Alergičari

- Odmah odstranite žalac, ako je ostao u koži, a pri tom pazite da ne stisnete mjehurić s otrovom.
- Po ubodu odmah popijte tabletu antihistaminika i kortikosteroida.
- Pripremite adrenalin.
- Odmah odite do najbližeg liječnika ili zovite prvu pomoć.
- Ako se usprkos tabletama antihistaminika ili glukokortikoida počme razvijati teža sistemska alergijska reakcija (izrazito gušenje, gubljenje svijesti) ubrizgajte si adrenalin u mišić u vanjskom gornjem dijelu bedra.
- Ako teže dišete, sjednite ili ležite.
- Ako legnete dignite noge tako da budu na višoj razini od prsnog koša. Tako ćete povećati prtok krvi u srce i glavu.

Pravilno odstranjivanje žalca